

КОНКУРС МОЛОДИХ

Для заохочення творчого розвитку в Україні Міністерство у справах молоді і спорту та Спілка письменників проводять щорічний міжнародний конкурс українських творів молодих українських літераторів «Гранослов».

На конкурс подаються твори авторів віком до 35 років, які проживають в Україні і в діаспорі.

У першому турі твори, що надійшли до творчих організацій чи приватно від авторів, рецензуються оргкомітетом і передаються на розгляд журі (березень — квітень кожного року). В другому турі журі з анонімним принципом розглядає твори і визначає кращих (травень — червень). Твори переможців конкурсу — преміюються по 1000 грн. кожен.

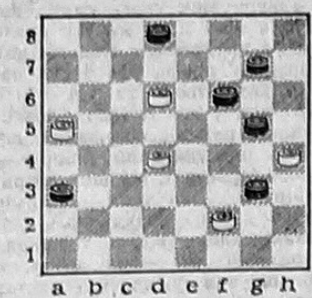
Твори надіслати за адресою: 254023, Київ-23, вул. Кудряшова, 42, Міністерство у справах молоді і спорту України, конкурс «Гранослов».

Успіху вам, молоді!

ВІПУСК 6-й

В шашковій мініатюрі ланко-кобського залізничника Михайла Овчинникова білі, починаючи з першого ходу, виграло. А в шаховому етюді — нічия. Скомпонував його сімферопольський інженер Борис Севітов (1913 — 1942), який загинув у Вітчизняній війні. Цей твір дістав почесний відгук на конкурсі.

1938 року. Розв'язок позиції, вміщеної у 3-му випуску «Дамниці» («Народна задача»). 1. c6 ab6 2. de7 be5 3. ab4 ac3 4. e8 cd4 5. f7 6. f6 7. f5 8. g6 ab4 9. f5 ba3 10. g1 cb2 11. cb6 ba1 12. bd2 Нічия. Позиція невідомого князя І. Лосі не втратила практичного значення.

Етюд Давида Гольберга («Піонер», 1932). 1. h4 Крf6 2. h5 Крg5 3. Крg7! Крh5 4. Крf6 б5 5. Крe6 1 нічия. Філітрална обробка ідеї, вперше продемонстрованої 1914 року в турнірній партії тодішнього чемпіона світу Е. Ласкера з майстром З. Таррашем.

САДИБА

ВИНОГРАД: ЯК ФОРМУВАТИ КУЩ

Справді, яку форму куща краще мати в зоні укринного виноградарства? Мається на увазі та зона, де кущі винограду без захисту на зиму пошкоджуватимуться. А це спостерігається навіть в передньому 1-ступеновому Криму. Тому на присадибній або дачній ділянці, що розташована в такій зоні, можна зупинитися на відносно напівкущовій формі куща. Вона створюється так.

ПЕРШИЙ РІК: добитися прикидання саджанців.

Після садіння саджанців весною над вічками пагорноті землі горілки висотою до 5 см, що захищають їх від висихування вітром і сонцем. Через цей нестовістний пухлий шар ґрунту пагони проб'ються і будуть рости далі.

В червні горілки розгортити, відкрити пагорноті 1-підщипні пагони, якщо вони утворилися. Потім горілки відновити до попереднього рівня. Повністю його розгоріти в середині серпня для кращого вищипання нижньої частини пагонів. В кінці жовтня на початку листопада пагони знову підгоріти, щоб на висоту 20—25 см, що захи-

стить нижні вічка від вимерзання.

ДРУГИЙ РІК: виховати 3—5 довгих пагонів.

Нарешті кущі звільніть від землі і обріжте два пагони на 2—3 вічка. Останні пагони повністю вищипайте. Ветановітьте шпалери. Вона потрібна буде в поточному році для підв'язування зелених пагонів у вертикальному положенні, що забезпечить інтенсивний їх ріст. При добром догляді пагони досягнуть більше метра. Особливу увагу при створенні форми куща необхідно приділяти зрештою.

Весени пагони укладіть під перший дріт шпалери та укрійте землею на висоту 30 см.

ТРЕТІЙ РІК: формування рукавів куща.

Після відкриття весною два довгі пагони обріжте на 65—70 см, а ще два — трохи коротше. З перших будуть створюватися зовнішні рукави, з останніх — внутрішні. Підв'яжіть їх в'язом до другої дроти. Коли є ще вистрілі пагони, то два з них обріжте на 2—3 вічкові суцятки (страхові пагони), останні ж пагони вищипайте. В кінці квітня — на початку травня на пагонах, що були довго

обрізані, залиште по два кіпці зелених пагонів, а останні обламайте. Це й будуть гінуки і доводілки, з часом багатогілля частини куща.

На сучках страхового фонду сформуйте 5—6 пагонів, котрі укладіть під перший дріт і укрійте землею на зиму.

Того ж року матимете невеликий врожай — нагороду за працю і терпіння.

ЧЕТВЕРТИЙ РІК: створити плодіву ланку.

Після відкриття страхових пагонів на весні роблять так. Для основного навантаження використовуйте пагони рукавів, тому на кожному з них останній пагін обріжте на 5—7 вічок (стрілку) або 8 і більше вічок (лоза плодощення), а нижній — на 2—3 вічка (сучок заміщення). Лози і стрілки підв'яжіть горизонтально до другої дроти. Пагони страхового ярусу можна додатково використати для закладання 1—2 рукавів, а також використати в більшій кількості при несприятливих перебігах основного ярусу. Найнижчі його 2—3 пагони знову обріжте на страхові сучки. Останні пагони треба вищипати.

В процесі вегетації обламайте зайві зелені пагони, а ті, що залишилися, — підв'яжіть вертикально до другої шпалери.

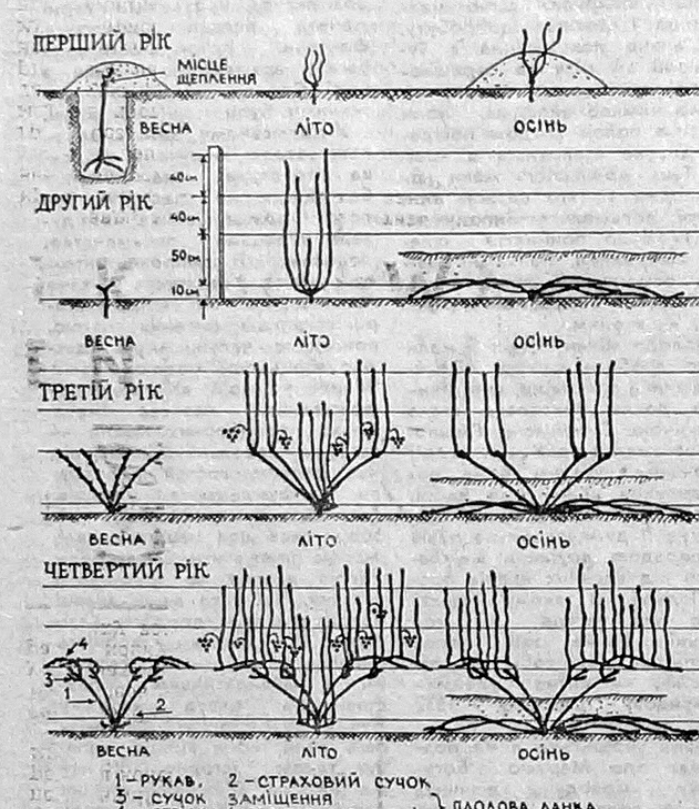
Весени проведіть укривку пагонів страхового ярусу землею.

П'ЯТИЙ РІК (і наступні роки): повторіть ситуацію, що склалася в попередній рік.

Після нормальної перезимівлі і відкриття куща вищипайте на рукавах лози, що відплодоносили минулого року. З пагонів торішніх сучків знову сформуйте плодіву ланку. Страхові пагони використовуйте залежно від ступеня пошкодження вічок і в цілому пагонів на невикривленій частині куща. З його пагонів потім створюють нові рукави, що замінюють старі.

При великому пошкодженні вічок і в цілому пагонів окремих сортів в більш суворих умовах (наприклад, в низині або в північних районах України) вкривайте на зиму не тільки страхові пагони, а й частину рукавів (або навіть всі рукави) з одиначними пагонами. Це буде доброю гарантією врожаю в наступному році.

О. ДИКАНЬ, завідувач кафедри виноградарства Кримського сільськогосподарського інституту, професор.

ФІРМА «ДОР»
пропонує діловим людям посередництво в придбанні вантажних і легкових автомобілів, автокранів, екскаваторів, тракторів, компресорів, електроніки, зварювальних апаратів та іншої техніки й обладнання.

Поспішіть! Сьогодні ви можете купити дешевше і більше, ніж завтра. Комісія «Дор» значно нижче за ваші втрати від інфляції.

«ДОР» Чекає вас за адресою:
м. Сімферополь, вул. Ракетна, 10, кім. 201, тел. 26-93-27.

КС КРИМГОСТРАХ
ГАРАНТІЯ НАДІЙНОСТІ.
Тел. 27-33-08.

ПОНЕДІЛОК

22 БЕРЕЗНЯ

УТ-1

16.00 — УТН.
16.10 — Нас об'єднала музика.

Вівторок

23 БЕРЕЗНЯ

УТ-1

7.00 — 3 7 до 8.
8.00 — «Світано», 1 серія.
8.25 — «Король Лір», 1 серія.
9.35 — «Плеяда».
10.30 — Доброго вам зорова!
11.00 — Майстер з соплікою. Л. Яценко.
12.00, 16.00 — УТН.
16.10 — Нас об'єднала музика.
16.55 — Нові правила прийому до вищих навчальних закладів.
18.00 — Студія «Ліка». Кримська астрада, як живе!

середа

24 БЕРЕЗНЯ

УТ-1

7.00 — 3 7 до 8.
8.00 — «Світано», 2 серія.
8.25 — «Король Лір», 2 серія.
9.35 — Село і люди.
10.40 — Художній салон.
11.30 — Концерт.
12.00 — УТН.
12.10 — Спідщина. Федір Приймаченко.
16.00 — УТН.
16.10 — Для дітей. «Вулиці».
16.30 — «Томат».
17.15 — Дзвони Чорнобилья.
18.00 — ТНК (кримськотатарською мовою).

четвер

25 БЕРЕЗНЯ

УТ-1

7.00 — 3 7 до 8.
8.00 — Фільм «Прощання з осінню».
9.40 — Музика як слово.
10.30 — 3 вами говорять Бог?
11.00 — «Нон-стоп-рандеву».
12.00, 16.00 — УТН.
16.10 — «Вулиці».
16.40 — Освітній канал.
17.40 — «Березінь-93».
18.10 — Як живеш, пенсіонер.
18.40 — ТНК.
19.00 — УТН.
19.20 — Студія 5.

п'ятниця

26 БЕРЕЗНЯ

УТ-1

7.00 — 3 7 до 8.
8.00 — Фільм «Серця трьох».
9.50 — Музичні зустрічі.
11.00 — «Гарта».
12.00, 16.00 — УТН.
16.10 — У вінок Кобзареві.
16.40 — Синтез.
17.00 — Незабутні.
17.35 — Фанта-лото «Надія».
18.02 — ТНК.
18.35 — У Раді міністрів Криму.
19.00 — УТН.
19.20 — Студія «Політика».

субота

27 БЕРЕЗНЯ

УТ-1

8.00 — УТН.
8.10 — Ритмічна гімнастика.
8.30 — Співають драматичні актори.
9.10 — Діалог.
9.40 — Телетехнологія.
10.05 — Яблуко спокуси.
10.35 — Солдатські листи.
11.25 — І слово виросте з любові.
11.55 — Фільм «Містер Ікс».
12.25 — Доброго вам здоров'я.
12.55 — Палькова вистава.
15.00 — УТН.
15.10 — «Д'Артангас і троє псів-мушкетерів».
16.00 — Керченська швейна

неділя

28 БЕРЕЗНЯ

УТ-1

8.00 — УТН.
8.10 — Ритмічна гімнастика.
8.30 — Недільного ранку.
9.30 — Мультифільм.
10.50 — Менора.
11.35 — Камерний оркестр національної опери України.
12.30 — Фільм «Капітан «Пілі» грима».
14.00 — Бажано щастя.
15.00 — УТН.
15.10 — Село і люди.
15.55 — На вахті.

16.45 — Наша дитина.
17.15 — Канал «Д».
18.15 — Що до болить».
18.45 — Із скриньки симфонічної музики.
19.00 — УТН.
19.20 — ТНК.
19.35 — Репортаж зі з'їзду Першої економічного від-
рождения Криму.
20.45 — На добраніч, діти.
21.00 — УТН.
21.25 — Анкети.
21.40 — Свідки.
22.00 — Лектораль.
22.55 — Художній салон.
23.35 — УТН.

УТ-2, УТ-3, «РОСІЯ»
7.00 — Вісті.
7.25 — Час ділових людей.
7.55 — Док. фільм.
8.35 — До виставки російсь-
кого авангарду.
9.20 — Абзац.
10.15 — Концерт Патрісії Каес.
11.15 — Фільм «Мені хочеть-
ся бути».
12.40 — Селянське питання.
13.00 — Вісті.
13.25 — Фільм «Бережіть чоло-
віків».
14.40 — Балет «Тристія».
15.00 — «Дика природа Аме-
ринки».

15.30 — Там-там новини.
15.45 — Студія «Рост».
16.15 — Європа — Азія.
17.00 — Жіночий чемпіонат Єв-
ропи з хокею. Україна
— Чехія.
19.05 — УТ-3.
Фільм «Генріх IV» (20.10,
21.25). СІТ-3. Фортуна.

8.40 — Пісні і танці України.
9.10 — Фільм «Весна».
11.00, 14.00 — Новини.
14.25 — Телеміст.
15.15 — Фільми для дітей.
15.30 — Мультифільм.
15.50 — «Нормандія — Німан».
16.20 — Зоряна мить.
17.25 — Хокей. Кубок ліги.
20.00 — Новини.
20.40 — «Горьков та інші», 8
серія.
21.10 — Воюючі.
21.30 — Одне.
21.50 — Життєпис.
22.25 — Ситуація.
23.00 — Новини.
23.20 — ТБ-галерея.

19.00 — УТН.
19.35 — ТНК.
20.10 — Людмила і дорога.
20.25 — Студія «Ліка».
21.00 — УТН.
21.20 — Спорткур'єр.
21.35 — Україна і світ.
22.00 — Фільм «Кухня поль-
ська».
23.45 — УТН.

УТ-2, «РОСІЯ»
7.00 — Вісті.
7.25 — Час ділових людей.
7.55 — Момент істини.
9.05 — «Меса для Івана і
Валентина».
10.05 — Фільм «Софі Лорен.
Історія її життя».

12.40 — Селянське питання.
13.00 — Вісті.
13.25 — За сторінками «Вечір-
нього салону».
15.00 — Там-там новини.
15.45 — Ростовський ТЮГ.
16.15 — «Як живеш, Уфа!».
17.00 — Казки для батьків.
17.45 — Парламентська годи-
на.
18.45 — Київська панорама.
19.15 — Відеомікс «Лісиця
і козля».
19.25 — «Санта-Барбара», 145
серія.
20.15 — Жіночий чемпіонат Єв-
ропи з хокею. Україна
— Великобританія.
21.15 — «Родина».
22.00 — Вісті.
22.25 — Спортивна карусель.

22.30 — Програма «Екс».
22.40 — На концерті Едіти
Піхти.
«ОСТАНКІНО»
5.00 — Новини.
5.20 — Ранкова гімнастика.
5.30 — «Ранок».
8.00 — Новини.
8.40 — «Просто Марія».
9.30 — «Горьков та інші», 8
серія.
10.00 — «Детектив-ленд».
11.00 — Новини.
11.20 — Фільм «Овід», 1 серія.
12.25 — Фільм «Струни для
гаванської гітари».
12.45 — «Десять років з життя
Валерія Чкалова». Док.
фільм.

18.70 — Меребаньні, балаларі!
18.35 — Ролігійна програма.
19.00 — ТНК (українською мо-
вою).
20.00 — Кубок України з фут-
болу. «Динамо» — «Во-
линь», 2 тайм.
20.45 — На добраніч, діти.
21.00 — УТН.
21.20 — Спорткур'єр.
21.35 — Анкети.
21.50 — До Міжнародного дня
театру.
22.35 — Мультифільми.
22.50 — «Нон-стоп-рандеву».
23.50 — УТН.

УТ-2, «РОСІЯ»
7.00 — Вісті.
7.25 — Час ділових людей.
7.55 — Кабаре «Нісенітниця».
8.50 — Ранковий концерт.

9.10 — Фільм «Перлімпіни».
10.40 — Козирна дама.
11.15 — «Санта-Барбара», 145
серія.
12.05 — Вулицями невольяти.
12.40 — Селянське питання.
13.00 — Вісті.
13.25 — Зигзаг удачі.
14.25 — Мульти-пульти.
14.45 — «Конверсія: міфи і
реальність. Передача 1.
15.30 — Там-там новини.
15.45 — Студія «Рост».
16.15 — Далекий Схід.
17.00 — Християнська програ-
ма.
17.30 — Так і живемо.
18.00 — «Діти при владі».
19.00 — Фільм «Веселі музи-
канти».
19.10 — Київська панорама.
19.40 — «Санта-Барбара», 146
серія.

20.30 — Рек-тайм.
21.00 — Бізнес і політика.
22.00 — Вісті.
22.25 — Спортивна карусель.
22.40 — Мультифільм.
22.50 — «Діти при владі».
23.20 — Екзотика.
«ОСТАНКІНО»
5.00 — Новини.
5.20 — Ранкова гімнастика.
5.30 — «Ранок».
8.00 — Новини.
8.20 — Нікі.
9.05 — «Просто Марія».
9.55 — Мультифільм «Чарівний
Гоша», 1—10 серія.
11.00 — Новини.
11.20 — «Овід», 2 серія.
12.35 — Фільм «Фотографії на
стіні», 1 серія.

20.45 — На добраніч, діти.
21.00 — УТН.
21.30 — Студія 5.
22.35 — Бенефіс Ади Рогов-
цевої.
23.15 — Яблуко спокуси.
23.45 — УТН.

УТ-2, «РОСІЯ»
7.00 — Вісті.
7.25 — Час ділових людей.
7.55 — Бізнес і політика.
8.50 — Ранковий концерт.
9.05 — Фільм «Ура, каніку-
ли».
10.35 — Телекросворд.
11.05 — «Санта-Барбара», 146
серія.
11.55 — Якщо вам за...
12.40 — Селянське питання.

13.00 — Вісті.
13.25 — Ностальгічні посидень-
ки.
13.50 — «Прилітай, золота
Бджілка».
14.30 — Антракт.
15.00 — Терніада.
15.30 — Там-там новини.
16.15 — «Український варіант».
17.15 — Треба пам'ятати.
17.45 — Парламентський віс-
ник.
18.00 — «Табір Земфіри Жем-
чужної».
18.55 — Відеомікс «Рукавич-
ка».
19.05 — Київська панорама.
19.40 — «Санта-Барбара», 147
серія.
20.25 — У світі авто і мото-
спорту.
21.00, 23.10 — Тихий дім.

12.25 — «Фотографії на стіні»,
2 серія.
13.55 — «Скарб кота Леополь-
да».
14.00 — Новини.
14.25 — Телеміст.
15.15 — Фільм «Кешка і Маг».
15.45 — Мультифільм.
16.15 — Джем.
16.45 — «До 16 і старші».
17.55 — «Просто Марія».
18.45 — Кінопанорама.
19.40 — На добраніч, малюки.
20.00 — Новини.
20.40 — Лото «Мільйон».
21.10 — Фільм «Летять журав-
ли».
23.00 — Новини.
23.20 — «Крила молодих».
0.15 — На шляху до Уемблі.

20.45 — На добраніч, діти.
21.00 — УТН.
21.20 — Спорткур'єр.
21.35 — Студія «Основа».
22.35 — Арт-майдан.
0.55 — УТН.

УТ-2, «РОСІЯ»
7.00 — Вісті.
7.25 — Час ділових людей.
7.55 — Так і живемо.
8.25 — Мультифільм.
9.30 — У світі творин.
10.35 — Програма 03.
11.05 — «Санта-Барбара», 147
серія.
11.55 — Дозвілля.
12.10 — Рек-тайм.
12.40 — Селянське питання.
13.00 — Вісті.

13.25 — Іжниця.
13.55 — Екзотика.
14.55 — Телебійка.
15.25 — Там-там новини.
15.40 — «Вітасмо дядька Стю-
пу».
16.10 — На ближньому при-
кордоні.
16.25 — Мікроді.
16.40 — Погода-товариші.
17.00 — Діснея по п'ятницях.
17.50 — Програма Л. Анни-
ського.
18.45 — Київська панорама.
19.05 — Е. Гріг. Норвезькі ме-
лодії.
19.25 — «Вісілья Фігаро».
19.40 — Фінал джунглі.
21.00 — Фрак народу.
22.00 — Вісті.
22.30 — Давайте розберемося.

22.40 — На сесії ВР Російської
Федерації.
23.10 — Фільм «Смерть діто-
роба».
«ОСТАНКІНО»
5.00 — Новини.
5.20 — Ранкова гімнастика.
5.30 — «Ранок».
8.00 — Новини.
8.20 — «Просто Марія».
9.05 — Фільм для дітей.
9.30 — Мультифільм.
9.40 — Фільм «Не залишай...»
1 серія.
11.00 — Новини.
11.20 — «Овід», 3 серія.

16.35 — Наше коло.
17.05 — Л. Костенко. «Дума
про братів Незавоєвських».
18.00 — Надвечір'я.
19.00 — УТН.
19.20 — «Привіт з Києва».
20.45 — На добраніч, діти.
21.00 — УТН.
21.25 — Клуб 700.
21.55 — Сьогодні — Міжнарод-
ний день театру.
22.30 — Вікно в Америку.
23.00 — Фільм «Польоти у сні
і наяву».
0.25 — УТН.

УТ-2, УТ-3, «РОСІЯ»
7.00 — Вісті.
7.25 — Свій погляд на світ.
7.50 — Мульти-пульти.
8.00 — Формула 730.

8.30 — Студія «Рост».
9.00 — «Бурда модна» про-
понує...
9.30 — Весілля на Рязанщині.
10.15 — Як будемо жити?
11.00 — Фільм «Автобіль»,
сказка і собачка Клякса».
12.40 — Селянське питання.
13.00 — Вісті.
13.20 — Пілігрим.
14.05 — Акція «Пелікан».
15.05 — Художник — модельєр
Пелівина.
15.35 — Золота шпоро.
16.05 — Футбол без кордонів.
17.00 — Авансцену.
18.00 — Парламентський віс-
ник.
18.15 — Вулицями невольяти.
18.45 — Київська панорама.
19.05 — УТ-3: Мультифільм.
СІТ-3. Донах'юшоу
(19.40, 22.50). Хіт-рік.

3x200. Худ. фільм.
23.25 — Жіночий чемпіонат Єв-
ропи з хокею. Україна
— Франція.
0.00 — Фільм «Не болить го-
лова у дятла».
«ОСТАНКІНО»
6.15 — Новини.
6.35 — Ранкова гімнастика.
6.55 — Суботній ранок діло-
вої людини.
7.40 — Спортланд.
8.10 — Марафон-15.
8.40 — Бумеранг.
9.10 — Автограф по суботах.
9.40 — ЕКО.
9.55 — Худ. фільм.
10.35 — Медичина для тебе.
11.05 — Мексика.
11.50 — «Червоний космос».
Фільм 7.

16.55 — Концерт В. Леонтьєва.
18.15 — «Сніце».
19.00 — УТН.
19.20 — Світової спортивний
оркестр «Жилетта».
19.55 — Фільм «Дінамо» —
«Карпати», 2 тайм.
20.45 — «Літвонський будинок».
21.15 — «Кінопроб».
22.15 — Будете з нами.
23.45 — Телефран.

УТ-2, УТ-3, «РОСІЯ»
7.00 — Вісті.
7.25 — Мульти-пульти.
7.50 — Баскетбольний огляд.
8.00 — Наш сад.
8.35 — Студія «Рост».